

เฉลย โจทย์แบบฝึกหัดบทที่ 2 การผันแปรในกำไรสุทธิ

บทที่ 2

การผันแปรในกำไรสุทธิ (Net Profit Variation)

สรุปหลัก

สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงผลกำไรจากปีหนึ่งถึงปีหนึ่ง

1. เปลี่ยนแปลงในผลกำไรขั้นต้น เกิดขึ้นจาก
 - (ก) การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย (ดูว่าปริมาณขายเพิ่มขึ้นหรือลดลงกว่าปีที่แล้ว โดยให้ราคาขายคงที่ต้นทุนคงที่ คุณ อัตรากำไรขั้นต้นปีที่แล้ว)
 - (ข) การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้นเกิดจาก
 1. เปลี่ยนแปลงในราคาขาย
 2. เปลี่ยนแปลงในราคาต้นทุน
2. เปลี่ยนแปลงในค่าใช้จ่าย
3. เปลี่ยนแปลงในยอดขายที่เพิ่มและลดอันมีผลต่อกำไร เช่น รายได้ รายจ่ายอื่น ๆ และกำไรขาดทุนอันเกิดจากรายการพิเศษ
1. หลักทั่วไปของการหาการเปลี่ยนแปลงในผลกำไรขั้นต้นเกิดจาก
 1. การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย เท่ากับ ปริมาณขายเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปีที่แล้ว คูณอัตรากำไรขั้นต้นของปีเก่า
 2. การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้น เท่ากับ ขายสุทธิของปีใหม่ คูณ ผลต่างในอัตรากำไรขั้นต้น (ใช้ในกรณีไม่รู้ราคาขายและต้นทุน)
2. กรณีรู้ถึงอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของจำนวนขาย ราคาต้นทุน ราคาขายก็จะคำนวณหาอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละอย่างได้
 1. การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย เท่ากับ ปริมาณขายปีใหม่ในราคาปีเก่า-ปริมาณขายปีเก่า ในราคาขายปีเก่า (ราคาขายคงที่ ปริมาณเปลี่ยนแปลงและใช้ปีเก่าเป็นหลัก)
 2. การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้น
 - ก) การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย เท่ากับ ปริมาณในปีใหม่ในราคาปีใหม่-ปริมาณปีใหม่ในราคาขายปีเก่า (ใช้ปีใหม่เป็นหลักและปริมาณคงที่ แต่ราคาขายเปลี่ยนแปลง)
 - ข) การเปลี่ยนแปลงในราคาต้นทุน เท่ากับ ปริมาณปีใหม่ราคาขายปีใหม่-ปริมาณปีใหม่ราคาขายปีเก่า

เฉลยโจทย์แบบฝึกหัดบทที่ 2
การผันแปรในกำไรสุทธิ (Net Profit Variation)

เฉลยข้อ 1.

ถ้าปริมาณขายลดลง 8% ในปี 1981 ให้หาว่าราคาขายและต้นทุนเปลี่ยนแปลงไปกี่เปอร์เซ็นต์

	<u>ขาย</u>	<u>ต้นทุน</u>
ปี 1980	\$ 237,500	\$ 180,000
ปี 1981	\$ 216,315	\$ 167,256
∴ ขายปี 1981 ลดลงจากปี 1980	\$ <u>21,185</u>	
∴ ต้นทุนขาย 1981 ลดลงจากปี 1980		\$ <u>12,744</u>
(1) <u>ผลต่างในราคาขาย หลัก</u> (ปริมาณขาย <u>ถือเกณฑ์ราคาขาย</u> 1981) – (ปริมาณขาย <u>ถือเกณฑ์</u> 1981 <u>ราคาขาย</u> 1980)		
<u>งบ 1</u> ถ้าปริมาณขาย <u>ถือเกณฑ์ราคาขาย</u> 1980 = \$ 100 ปริมาณขาย <u>ถือเกณฑ์ราคาขาย</u> 1981 = \$ 92		

" " " \$ 237,500 " = $\frac{92 \times \$237,500}{100}$

∴ ปริมาณขาย 1981 ถือเกณฑ์ราคาขาย 1980 = \$218,500

ปริมาณขาย 1981 ถือเกณฑ์ราคาขาย 1981 = \$216,315

ปริมาณขาย 1981 ถือเกณฑ์ราคาขาย 1980 = 218,500* งบ 1

∴ ราคาขาย 1981 ลดลงจากปี 1980 = (\$2,185)

∴ อัตราขายปี 1981 ลดลง = $\frac{2,185 \times 100}{218,500} = 1\%$

∴ ราคาขายปี 1981 = 99% ของปี 1980

(2) ผลต่างในราคาต้นทุน = (ปริมาณขาย ถือเกณฑ์ต้นทุน 1981) – (ปริมาณขาย ถือเกณฑ์ 1981 ต้นทุน 1980)

งบ 2 ถ้าปริมาณขาย ถือเกณฑ์ต้นทุน 1980 = \$ 100 ปริมาณขาย ถือเกณฑ์ต้นทุน 1981 = 92

" " " = \$ 180,00 " " = $\frac{92 \times 180,000}{100}$

$$\begin{aligned}
&\therefore \text{ปริมาณขาย 1981 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980} &&= \$165,600 \\
&\text{ปริมาณขาย 1981 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1981} &&= \$167,256 \\
&\text{ปริมาณขาย 1981 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980} &&= \$165,600 * \text{งบ 2} \\
&\therefore \text{ต้นทุนขาย 1981 เพิ่มขึ้นจากปี 1980} &&= \$ \underline{1,656} \\
&\text{อัตราต้นทุนปี 1981 เพิ่มขึ้นจากปี 1980} &&= \$ \frac{1,656 \times 100}{\$165,600} \\
&&&= 1\%
\end{aligned}$$

เฉลยข้อ 2.

	<u>ปี 1980</u>	<u>ปี 1979</u>
ขาย	\$159,936	\$140,000
ต้นทุนสินค้าที่ขาย	\$140,448	\$110,000
\therefore กำไรขั้นต้น	\$ \underline{19,488}	\$ \underline{30,000}

$$\therefore \text{กำไรขั้นต้น 1980 ลดลงจากปี 1979} = 30,000 - \$19,488 = \$10,552$$

ถ้าปริมาณขาย 1980 เพิ่มขึ้น 12% จะทำให้ราคาขายและต้นทุนเปลี่ยนแปลงไปที่เปอร์เซ็นต์วิธีที่ 1

1. การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย

งบ 1

$$\begin{aligned}
&\frac{\text{ปริมาณขาย 1979}}{\text{ปริมาณขาย 1979}} \text{ ถึงเกณฑ์ราคาขาย} = 100 \quad \frac{\text{ปริมาณขาย 1980}}{\text{ปริมาณขาย 1979}} \text{ ถึงเกณฑ์ราคาขาย} = 112 \\
&&&= \$140,000 &&= \frac{112 \times 140,000}{100}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&\therefore \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} &&= \$156,800 \\
&\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980} &&= \$159,936 \\
&\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} &&= \$156,800 \\
&\therefore \text{ราคาขาย 1980 มากกว่า 1979} &&= \$ \underline{3,136} \\
&\text{อัตราราคาขาย 1980 เพิ่มขึ้นจาก 1979} &&= \$ \frac{3,136 \times 100}{\$156,800} = 2\% \\
&\therefore \text{ราคาขาย 1980} &&= 102\% \text{ ของปี 1979}
\end{aligned}$$

หรือวิธีที่ 2

1. การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย

งบ 1

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย} &= \left\{ \frac{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}}{1979} \right\} \times 1.12 \\ \frac{1980}{1979} &= \$140,000 \times 1.12 \end{aligned}$$

$$\therefore \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} = \$156,800$$

$$\begin{aligned} \text{อัตราราคาขาย} &= \frac{\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980}}{\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979}} \\ &= \frac{\$159,936 \times 100}{\$156,800} \\ &= 102\% \end{aligned}$$

วิธีที่ 1

2. การเปลี่ยนแปลงในต้นทุนขาย

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณ ถึงเกณฑ์ต้นทุน} &= \left\{ \begin{array}{l} \frac{\text{ต้นทุน 1979} = \$110,000}{\text{ขาย 1979} = \$140,000} \end{array} \right\} \text{ปริมาณ ถึงเกณฑ์ราคาขาย} \\ \frac{1980}{1979} & \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \qquad \frac{1980}{1979} \\ &= \frac{\$110,000}{\$140,000} \times 156,800 \end{aligned}$$

$$\text{ปริมาณ 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1979} = \$123,200$$

$$\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980} = \$140,448$$

$$\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1979} = \$123,200$$

$$\therefore \text{ต้นทุน 1980 มากกว่าต้นทุน 1979} = \$17,248$$

$$\text{อัตรากำไร 1980 เพิ่มขึ้นจาก 1979} = \frac{\$17,248 \times 100}{\$123,200} = 14\%$$

$$\text{ต้นทุนขายปี 1980} = 114\% \text{ ของปี 1979}$$

หรือวิธีที่ 2

2. การเปลี่ยนแปลงในต้นทุนขาย

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณ ถึงเกณฑ์ราคาต้นทุน} &= \left(\frac{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ต้นทุน}}{1979} \right) \times \text{อัตรากำไร} \\ \frac{1980}{1979} & \qquad \qquad \qquad \frac{1979}{1979} \qquad \qquad \qquad \frac{1979}{1979} \\ &= 110,000 \times 1.12 = \$123,200 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \therefore \text{อัตรากำไร} &= \frac{\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1980}}{\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1979}} \\ &= \frac{140,448 \times 100}{123,200} = 114\% \end{aligned}$$

เฉลยข้อ 3

ถ้าต้นทุนขายในปี 1980 เพิ่มขึ้น 9%

	1980	1979
ขาย	\$133,518	\$110,000
ต้นทุนขาย	<u>\$116,739</u>	<u>\$90,000</u>
∴ กำไรขั้นต้น	<u>\$16,779</u>	<u>\$20,000</u>
∴ กำไรขั้นต้นปี 1980 ลดลงจากปี 1979 = \$20,000 - \$16,779 = \$3,221		

การเปลี่ยนแปลงของกำไรขั้นต้น

1. กำไรขั้นต้นลดลงเนื่องจาก :

ก. การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย

$$\text{หลัก} \left(\frac{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1980}}{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1979}} - \frac{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1979}}{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1979}} \right) \times \text{อัตรากำไรขั้นต้น}_{1979}$$

$$\text{ถ้าปริมาณขาย คือเกณฑ์ต้นทุนขาย} = \frac{\$109}{1980} \quad \text{ปริมาณขาย คือเกณฑ์ต้นทุนขาย} = \frac{100}{1979}$$

$$= \$116,739 \quad = \frac{100 \times \$116,739}{109}$$

$$\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1979} = \$107,100$$

$$\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1979} = \$107,100$$

$$\text{ปริมาณขาย 1979 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1979} = \underline{\$90,000}$$

$$\therefore \text{ปริมาณขาย 1980 มากกว่าปริมาณขาย 1979} = \underline{\$17,100}$$

$$\therefore \text{อัตราปริมาณขาย 1980 เพิ่มขึ้นจากปี 1979} = \frac{17,100 \times 100}{90,000} = 19\%$$

2. การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย

$$\text{งบ 2} \quad \frac{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1980}}{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1979}} = \frac{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1979}}{\text{ปริมาณขาย ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1979}} \times \text{อัตรา}$$

ปริมาณขาย ที่เปลี่ยนแปลง
1980

$$= \$110,000 \times 1.19$$

$$\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} = \$130,900$$

$$\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980} = \$133,518$$

$$\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} = \underline{\$130,900} \text{ * งป 2}$$

$$\text{ราคาขายปี 1980 มากกว่าราคาขาย 1979} = \underline{\$2,618}$$

$$\text{อัตราราคาขาย} = \frac{\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980}}{\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979}}$$

$$= \frac{\$133,518 \times 100}{\$130,900} = 102\%$$

$$\text{หรือ อัตราราคาขาย} = \frac{\$2,618 \times 100}{\$130,900} = 1.99 \text{ หรือ } 2\% \text{ โดยประมาณ}$$

$$\text{ราคาขายปี 1980} = 102\% \text{ ของปี 1979}$$

เฉลยข้อ 4.

กรณีนี้ให้ข้อมูลมา 3 อย่างดังโจทย์ข้อนี้ และไม่มีคำสั่งพิเศษ ก็ให้ทำในแบบฟอร์มเดียวที่แสดงให้รู้ 3 จุด

1. ผลแตกต่างในปริมาณขาย
2. ผลการเปลี่ยนแปลงในราคาขาย
3. ผลการเปลี่ยนแปลงในราคาต้นทุนสินค้าที่ขาย

ปริมาณขาย 1980 ลดลง 15% ราคาขาย 1979 เพิ่มขึ้น 10% ต้นทุนขาย 1980 เพิ่มขึ้น 6%

	<u>1980</u>	<u>1979</u>
ขายสุทธิ	\$88,825	\$95,000
ต้นทุนสินค้าที่ขาย	\$46,852	\$52,000
∴ กำไรขั้นต้น	<u>\$41,973</u>	<u>\$43,000</u>

$$\therefore \text{กำไรขั้นต้น 1980 เพิ่มขึ้น} = \$43,000 - \$41,973 = (\$1,027)$$

รายการที่ทำให้กำไรขั้นต้น 1980 ลดน้อยลงกว่าปี 1979 เกิดจาก :

1. การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย
ปริมาณขาย 1980 ลดลงจากปี 1979 คูณ 1 (\$6,450)
 2. การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้น :
 - 2.1. การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย
ราคาขายปี 1980 เพิ่มขึ้นจากปี 1979 คูณ 2 = \$8,075
 - 2.2. การเปลี่ยนแปลงในราคาต้นทุน
ต้นทุนปี 1980 เพิ่มขึ้นจาก 1979 คูณ 3 (\$2,652)
- ∴ กำไรขั้นต้นปี 1980 ลดน้อยลงกว่าปี 1979 \$1,027

งบ 1 ผลต่างในปริมาณขาย = (ปริมาณขาย 1980 ถือเป็นราคาขาย 1979) - (ปริมาณขาย 1979 ถือเป็นราคาขาย 1979)

$$\begin{aligned} \frac{\text{ถ้าปริมาณขาย 1980}}{\text{1979}} \text{ ถือเป็นราคาขาย 1979} &= 100 \quad \frac{\text{ปริมาณขาย 1979}}{\text{1980}} \text{ ถือเป็นราคาขาย 1979} = 85 \\ &= 95,000 \qquad \qquad \qquad = \frac{85 \times 95,000}{100} \end{aligned}$$

∴ ปริมาณขาย 1980 ถือเป็นราคาขาย 1979 = \$ 80,750

ปริมาณขาย 1980 ถือเป็นราคาขาย 1979 = 80,750 * งบ 1

ปริมาณขาย 1979 ถือเป็นราคาขาย 1979 = \$ 95,000

ปริมาณขาย 1980 ลดลงจาก 1979 = \$ 14,250

การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย = ปริมาณขายเพิ่มขึ้นหรือลดลงปี 1980 x อัตรากำไรขั้นต้น 1979

$$= \$ 14,250 \times \frac{\$ 43,000}{\$ 95,000}$$

$$= \$ (6,450)$$

งบ 2. ราคาขายปี 1980 เพิ่มขึ้นจาก 1979 = 10%

$$\frac{\text{ปริมาณขาย 1980}}{\text{1980}} \text{ ถือเป็นราคาขาย 1980} = 110 \quad \frac{\text{ปริมาณขาย 1979}}{\text{1980}} \text{ ถือเป็นราคาขาย 1979} = 100$$

$$= 88,25$$

$$\frac{100 \times 88,825}{110}$$

ปริมาณขาย 1980 ถือเป็นราคาขาย 1979

$$= \$ 80,750$$

ปริมาณขาย 1980 ถือเป็นราคาขาย 1980 = 88,825

ปริมาณขาย 1980 ถือเป็นราคาขาย 1979 = 80,750 * งบ 2

ราคาขาย 1980 มากกว่าราคาขาย 1979 = 8,075

งบ 3 ต้นทุนขายปี 1980 เพิ่มขึ้น 6%

$$\text{ปริมาณขาย 1980 ถือเป็นราคาขาย 1979} = \frac{\text{ต้นทุนขาย 1979}}{\text{ยอดขาย 1979}} \times \frac{\text{ปริมาณขาย 1980}}{\text{ถือเป็นราคาขาย 1979}}$$

$$= \$ 52,000 \times 80,750$$

$$= \$ 44,200$$

ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาต้นทุนขาย 1980	= \$46,852
ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1979	= \$44,200
∴ ต้นทุนขาย 1980 มากกว่า 1979	= \$ <u>2,652</u>
หรือ ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1980	= 106 (ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน
	1979) = 100
	= 46,852 , = $\frac{100 \times 46,852}{106}$
ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1979	= \$44,200
ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1980	= \$46,852
ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุนขาย 1979	= \$44,200
∴ ต้นทุนขาย 1980 มากกว่า 1979	= \$ <u>2,652</u>

อีกวิธีหนึ่ง โจทย์ :

1. ปริมาณขายปี 1980 ลดลงจากปี 1979	15%
2. ราคาขายปี 1980 เพิ่มขึ้นจากปี 1979	10%
3. ต้นทุนขายปี 1980 เพิ่มขึ้นจากปี 1979	6%

กำไรขั้นต้น ปี 1979	= \$43,000
กำไรขั้นต้น ปี 1980	= \$41,973
กำไรขั้นต้น 1980 ลดจากปี 1979	= <u>(\$1,027)</u>

สาเหตุที่ทำให้กำไรขั้นต้นปี 1980 ลดน้อยลงเกิดจาก :-

1. การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขายปี 1980 น้อยกว่าปี 1979 (ดูขบ 1)	(\$6,450)
2. การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้น	
2.1 ราคาขาย 1980 มากกว่า 1979 (ดูขบ 2)	8,075
2.2 ต้นทุน 1980 มากกว่า 1979 (ดูขบ 3)	<u>(2,652)</u>
กำไรขั้นต้นปี 1980 ลดลงจากปี 1979	<u>(1,027)</u>

ขบ 1

ผลต่างในปริมาณขาย = (ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979 - ปริมาณขาย 1979 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979)

ถ้าปริมาณขาย 1979 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979 = 100 ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย

$$\begin{aligned}
 & \qquad \qquad \qquad 1979 = 85 \\
 & \qquad \qquad \qquad * 95,000 \qquad \qquad = \frac{85 \times 95,000}{100}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\therefore \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} &= \$ 80,750 \\
\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} &= \$ 80,750^* \text{ จดงบ 1} \\
\text{ปริมาณขาย 1979 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} &= \$ \underline{95,000} \\
\therefore \text{ปริมาณขาย 1980 มากกว่า 1979} &= \$ \underline{14,250} \\
\text{การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย} &= \text{ปริมาณขายเพิ่มขึ้นหรือลดลงของปี 1980 หารด้วยอัตราค่าไว้ชั้น} \\
&\hspace{15em} \text{ต้น 1979} \\
&= 14,250 \times \frac{\$ 43,000}{\$ 95,000} = (\$ 6,450)
\end{aligned}$$

งบ 2

$$\begin{aligned}
2. \text{ ผลต่างในราคาขาย} &= \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980} - \text{ปริมาณขาย} \\
&\hspace{15em} \text{1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\therefore \text{ถ้าปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980} &= 110 \text{ ปริมาณขาย 1980} \\
&\hspace{15em} \text{ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} = 100 \\
\text{ถ้าปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980} &= 88,825 \text{ ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคา} \\
&\hspace{15em} \text{ขาย 1979} \\
&= 80,750 \hspace{15em} = \frac{100 \times 88,825}{110}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} &= \$ 80,750 \\
\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} &= \$ 80,750^* \text{ จดงบ 2} \\
\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980} &= \$ \underline{88,825} \\
\text{ราคาขาย 1980 มากกว่าราคาขาย 1979} &= \$ \underline{8,075}
\end{aligned}$$

งบ 3

$$\begin{aligned}
3. \text{ ผลต่างในราคาต้นทุน} &= \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980} - \text{ปริมาณขาย 1980} \\
&\hspace{15em} \text{ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1979}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\text{ถ้าปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980} &= 106 \text{ ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน} \\
&\hspace{15em} \text{1979} = 100
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\text{ถ้าปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980} &= 46,825 \text{ ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน} \\
&\hspace{15em} \text{1979} = \frac{100 \times 46,825}{106}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1979} &= \$ 44,200 \\
\text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980} &= \$ 46,852
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1979} &= & \underline{44,200} \cdot \text{จุมบ 3} \\
\therefore \text{ต้นทุนขาย 1980 มากกว่าต้นทุนขาย 1979} &= & \underline{2,652} \\
& \text{ต้นทุนเพิ่มกำไรสุทธิลดลง} &= & \underline{\underline{(\$2,652)}}
\end{aligned}$$

เฉลยข้อ 5

สมมติราคาขาย 1980 สูงขึ้นกว่าปี 1979 5% และมีผลทำให้ปริมาณขายและต้นทุนขายเปลี่ยนแปลงไปก็เปอร์เซ็นต์

$$\begin{aligned}
1. \text{ การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย} &= \text{หลักปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979-} \\
& \text{ปริมาณขาย}_{1979} \\
& \text{ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979}
\end{aligned}$$

งบ 1

ถ้าปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980 = 105 แล้วปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979 = 100

$$\begin{aligned}
& \text{ถ้าปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980} &= & 423,696 \text{ แล้วปริมาณขาย 1980 ถึง} \\
& \text{เกณฑ์ราคาขาย 1979} &= & \frac{100 \times 423,696}{105}
\end{aligned}$$

$$\therefore \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979} = \$ 403,520$$

$$\begin{aligned}
\text{ผลต่างในปริมาณขาย} &= \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979-ปริมาณ 1979} \\
& \text{ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1979} \\
& \quad - \$403,520 - \$388,000
\end{aligned}$$

$$\text{ปริมาณขาย 1980 มากกว่าปี 1979} = \$15,520$$

$$\text{อัตราปริมาณขาย 1980 เพิ่มขึ้นจากปี 1979} = \frac{15,520}{388,000} \times 100 = 4\%$$

$$\text{หรือ ปริมาณขาย 1980 เพิ่มขึ้นจากปี 1979} = \frac{403,520}{388,000} \times 100 = 104\%$$

2. การเปลี่ยนแปลงในราคาต้นทุน

$$\begin{aligned}
\text{หลัก หากการเปลี่ยนแปลงในราคาต้นทุน} &= \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980 -} \\
& \text{ปริมาณขาย 1980 ถึง เกณฑ์ต้นทุน 1979} \\
&= \$ 307,632 - (1.04 \times 290,000) \\
&= 307,632 - 301,600
\end{aligned}$$

$$\text{ผลต่างในราคาต้นทุน} = \$6,032$$

$$\begin{aligned}
& \text{ต้นทุน 1980 มากกว่า 1979} &= & \frac{6,032 \times 100}{301,600} \\
& &= & 1.02\%
\end{aligned}$$

เฉลยข้อ 6.

ให้ทำงบวิเคราะห์การผันแปรของกำไรขั้นต้น แสดงยอดปริมาณราคาขาย ต้นทุนสินค้าที่ขายโดยสมมติว่าต้นทุนลดลง 5%

กำไรขั้นต้นปี 1980 = \$109,592

กำไรขั้นต้นปี 1979 = \$103,000

กำไรขั้นต้น 1980 มากกว่าปี 1979 \$ 6,592

สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของกำไรขั้นต้นเกิดจาก :-

1. การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย ปริมาณขายปี 1980 เพิ่มจากปี 1979 (งบ 1)
= \$12,360
2. การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้น
 - 2.1 การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย ราคาขาย 1980 ลดลงจาก 1979 (งบ 2) = (18,032)
 - 2.2 การเปลี่ยนแปลงในราคาต้นทุน ต้นทุน 1980 ลดลงจาก 1979 (งบ 3) = \$12,264
∴ กำไรขั้นต้น 1980 เพิ่มขึ้น 1979 \$6,592

งบ 1 การเปลี่ยนแปลงปริมาณขาย

ถ้าปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์ต้นทุนขาย 1980 = 95 ปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์ต้นทุน
1979 = 100

ถ้าปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์ต้นทุนขาย 1980 = 233,016

ปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์ต้นทุน 1979 = $\frac{100 \times 233,016}{95}$

ปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์ต้นทุน 1979 = \$245,280

ปริมาณขาย 1979 ถือเกณฑ์ต้นทุน 1979 = 219,000 ปริมาณขาย 1979 ถือเกณฑ์
ราคาขาย 1979 = \$322,000

ปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์ต้นทุน 1979 = 245,280 ปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์
ราคาขาย 1979 = $\frac{322,000 \times 245,280}{219,000}$

∴ ปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์ราคาขาย 1979 = \$360,640

ปริมาณขาย 1980 ถือเกณฑ์ราคาขาย 1979 = \$360,640

ปริมาณขาย 1979 ถือเกณฑ์ราคาขาย 1979 = \$322,000

ปริมาณขาย 1980 มากกว่าปี 1979 = \$ 38,640

ผลต่างปริมาณขาย = 38,640 $\left(\frac{103,000}{322,000} \right)$

= \$12,360

อัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นจาก :-

2.1 การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย

2.2 การเปลี่ยนแปลงในต้นทุน

2.1 การเปลี่ยนแปลงจากราคาขาย

$$\begin{aligned} \text{ราคาขายปี 1980 น้อยกว่าปี 1979} &= \text{ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1980} - \\ &\quad \text{ปริมาณขาย}_{1980} \text{ ถึงเกณฑ์ราคาขาย}_{1979} \\ &= 342,608 - 360,640 \end{aligned}$$

$$\text{ราคาขาย 1980 น้อยกว่า 1979} = \$ 18,032$$

$$\text{ทำให้กำไรสุทธิปี 1980 ลดลงกว่าปี 1979} = 18,032$$

งบ 3

การเปลี่ยนแปลงในต้นทุนขาย

ต้นทุนเปลี่ยนแปลง = ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ต้นทุน 1980 - ปริมาณขาย 1980 ถึง
เกณฑ์ต้นทุน 1979

$$= \$233,016 - \$245,280$$

$$\text{ต้นทุนขาย 1980 มากกว่า 1979} = \$12,264$$

$$\text{การที่ต้นทุนขายปี 1980 ลดลง ทำให้กำไรสุทธิ 1980 สูงขึ้นจากปี 1979} = \$12,264$$

เฉลยข้อ 7.

ให้คำนวณการผันแปรในผลกำไรสุทธิ กรณีไม่ทราบราคาขาย ราคาต้นทุนว่าเปลี่ยนแปลงเท่าใด

$$\text{กำไรสุทธิปี 2524} = 56,000 \text{ บาท}$$

$$\text{กำไรสุทธิปี 2523} = \underline{31,000} \text{ บาท}$$

$$\text{กำไรสุทธิปี 2524 มากกว่า 2523} = \underline{25,000} \text{ บาท}$$

สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิ :-

1. กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นเกิดจาก :-

(1.1) ปริมาณขายเพิ่มขึ้น

หลัก ปริมาณขายปี 2524 เพิ่มขึ้นหรือลดลงจากปี 2523 x อัตรากำไรขั้นต้นปี 2523

$$\text{ปริมาณขายปี 2424} = 710,000 \text{ บาท}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ปริมาณขายปี 2523} &= 622,000 \text{ บาท} \\
 \text{ปริมาณขายปี 2524 มากกว่า 2523} &= 88,000 \text{ บาท} \\
 \text{ปริมาณขายปี 2524 เพิ่มขึ้น} &= 88,000 \times \frac{103,000}{622,000} \left(\frac{\text{กำไรขั้นต้นปี 23}}{\text{ขายปี 2523}} \right) = 14,572.35
 \end{aligned}$$

(1.2) อัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น (หลัก ขายสุทธิปีใหม่ x ผลต่างอัตรากำไรขั้นต้น)

	ปี	กำไรขั้นต้น	ยอดขาย		
G.P.rate 2524	126,000	÷	710,000	=	$\frac{126,000}{710,000} = \frac{126}{710}$
G.P.rate 2523	103,000	÷	622,000	=	$\frac{103,000}{622,000} = \frac{103}{622}$

$$\therefore \text{ผลต่างในอัตรากำไรขั้นต้น} = \left(\frac{5,242}{622 \times 710} \right)$$

$$\text{การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย} = 710,000 \times \frac{5,242}{622 \times 710} = 8,427.65$$

$$\therefore \text{กำไรขั้นต้นสูงขึ้น} = 23,000 \text{ บาท}$$

2. รายการลดกำไรสุทธิเกิดจาก :-

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น :-

1. ค่าใช้จ่ายในการขายเพิ่มขึ้น

$$\text{ปี 2524} = 58,000$$

$$\text{ปี 2523} = 51,000$$

$$\therefore \text{ค่าใช้จ่ายปี 2524 มากกว่าปี 2523} = 7,000 \text{ (กำไรลด) (7,000) บาท}$$

2. ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานทั่วไป

$$\text{ปี 2523} = 26,000$$

$$\text{ปี 2524} = 24,000$$

$$\therefore \text{ค่าใช้จ่ายบริหารงานปี 2523 มากกว่า 2524} = 2,000 \text{ (กำไรเพิ่ม) } 2,000 \text{ บาท}$$

$$\therefore \text{ผลต่างในกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน} = 18,000 \text{ บาท}$$

3. การเปลี่ยนแปลงในยอดที่เพิ่มขึ้นและลดอื่น ๆ ด้วยผลกำไร

รายได้ทางการเงินและรายจ่ายอื่น ๆ เปลี่ยนแปลง

$$\text{ปี 2524} = 12,000$$

$$\text{ปี 2523} = 5,000$$

$$\text{รายได้ 2524 มากกว่าปี 2523} = 7,000 \text{ (กำไรเพิ่ม) } 7,000 \text{ บาท}$$

$$\text{กำไรสุทธิเพิ่มขึ้น} = 25,000 \text{ บาท}$$

เฉลยข้อ 8.

บัญชีแสดงการลดลงของกำไรสุทธิ

ถ้าราคาขายลดลง 5%

กำไรสุทธิปี 1979	\$31,000
กำไรสุทธิปี 1980	<u>\$26,000</u>
กำไรสุทธิ 1980 น้อยกว่า 1979	<u>\$ 5,000</u>

รายการที่ลดกำไรสุทธิ :-

(ก) กำไรขั้นต้นลดลงเนื่องจาก

1) การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขาย

หลัก : (ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย₁₉₇₉ - ปริมาณขาย 1979 ถึงเกณฑ์ราคาขาย) x ₁₉₇₉
G.P.rate₁₉₇₉

ราคาขายปี 1980 = \$95	ปี 1979 = \$100
ราคาขายปี 1980 = \$384,000	ปี 1979 = $\frac{100}{95} \times 384,000$
ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979	= \$404,210.53
ปริมาณขาย 1980 ในราคาขาย 1979	= \$404,210.53
ปริมาณขาย 1979 ในราคาขาย 1979	= <u>\$438,000</u>
ปริมาณขายปี 1980 น้อยกว่า 1979	= <u>\$33,789.47</u>
อัตรากำไรขั้นต้นปี 1979 = $\frac{112}{438}$	= 33,789.47 x $\frac{112}{438}$ (\$8,640.23)

2) การเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้น

2.1) การเปลี่ยนแปลงในราคาขาย .-

หลัก : ปริมาณขาย 1980 ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1980 - ปริมาณขาย 1980
ถึงเกณฑ์ราคาขาย 1979

ปริมาณขาย 1980 ในราคาขาย 1980	= \$384,000
ปริมาณขาย 1980 ในราคาขาย 1979	= <u>\$404,210.53</u>
	= <u>(\$20,210.53)</u> (\$20,210.53)

2.2) การเปลี่ยนแปลงในราคาต้นทุนขาย

หลัก : ปริมาณขาย 1980 ในราคาต้นทุน 1980 - ปริมาณขาย 1980 ในราคาต้นทุน 1979

ต้นทุนขาย 1979 = $\frac{326}{438}$ ของราคาขาย = $\frac{326}{438} \times 404,210.53 = 300,850.76$

ปริมาณขาย 1980 ในราคาต้นทุนขาย 1980	= \$291,000
ปริมาณขาย 1980 ในราคาต้นทุนขาย 1979	= <u>\$300,850.76</u> <u>\$9,850.76</u>
	(19,000.000)

รายการที่เพิ่มกำไรสุทธิ

(ข) ค่าใช้จ่ายทั่วไปในการดำเนินงานลดลง :	ปี 1980 = \$65,000	
	ปี 1979 = \$78,000	\$13,000.00
		<u>(\$6,000)</u>
(ค) ค่าใช้จ่ายทางการเงินลดลง	ปี 1979 = \$3,000	
	ปี 1980 = \$2,000	\$1,000
กำไรสุทธิลดลง		<u>\$5,000</u>

เฉลยข้อ 9

The Dilivorth Co.,

งบกำไรขาดทุนของแผนก B+C (ถ้ายุบเลิกแผนก A)

ประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 1980

	<u>แผนก B</u>	<u>แผนก C</u>	<u>รวม</u>
Sales	210,000	188,000	398,000
Cost of Sales	<u>120,000</u>	<u>120,000</u>	<u>230,000</u>
Gross Profit	<u>100,000</u>	<u>68,000</u>	<u>168,000</u>
Department Expenses			
Direct : salaries advertising			
Bad debt, etc.	55,900	36,040	91,940
Indirect building and space cost			
(spread on basis of floor space)			
เมื่อยุบแผนก A ค่าใช้จ่ายของแผนก A จำนวน			
12,000 จะแบ่งให้แผนก B+C ในอัตรา $\frac{2}{3} + \frac{1}{3}$	<u>24,000</u>	<u>18,000</u>	<u>42,000</u>
	<u>79,900</u>	<u>54,040</u>	<u>133,940</u>
Operating income (Loss)	20,100	13,960	34,060
Financial expenses (divided equally)			
(เมื่อยุบแผนก A ค่าใช้จ่ายแบ่งได้ B+C ในอัตรา $\frac{1}{2}$)	<u>15,000</u>	<u>15,000</u>	<u>30,000</u>
	<u>5,100</u>	<u>(1,040)</u>	<u>4,060</u>

จากงบกำไรที่ทำขึ้นใหม่ได้สมมติว่ายุบแผนก A แล้วจะเห็นว่า กำไรที่บริษัททำได้จะลดลงเป็นจำนวน $12,060 - 4,060 = 8,000$ เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงไม่ควรยุบแผนก A ∴ การยุบแผนก A จะทำให้สูญเสียรายได้ขั้นต่ำถึง 26,000 แต่ในขณะเดียวกันค่าใช้จ่ายบางส่วนเท่านั้นที่ลดลง ส่วนค่าใช้จ่ายอีกส่วนหนึ่งยังคงอยู่ โดยจะโอนเข้าเป็นค่าใช้จ่ายอีก 2 แผนก ซึ่งจะทำให้ค่าใช้จ่ายอีก 2 แผนกสูงขึ้น โดยที่รายได้ทั้ง 2 แผนกยังคงเดิม เมื่อมีแผนก A อยู่รายได้ที่ได้จะสามารถชดเชยค่าใช้จ่ายบางส่วนที่เกิดขึ้น ซึ่งมีอยู่เสมอไม่ว่าจะยุบหรือไม่ยุบแผนก A ถ้ายังมีแผนก A อยู่ ค่าใช้จ่ายของบริษัท ซึ่งบริษัทต้องรับภาระมีเพียง 14,000 เมื่อยุบแผนก A เลิกแล้ว ค่าใช้จ่ายของบริษัท A ซึ่งบริษัทต้องรับภาระเพิ่มเป็น 22,000

เฉลย ข้อ 10.

Hogan Company

งบเปรียบเทียบราคาค่าต้นทุนที่ผลิตและขาย

ในราคาขายโดยรวม และ ราคาต่อหน่วย

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 1980 และ 1979

	ประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 1980				ประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 1979					
	จำนวน หน่วย	วัตถุดิบ	แรงงาน ทางตรง	ค่าใช้จ่าย การผลิต	รวม	จำนวน หน่วย	วัตถุดิบ	แรงงาน ทางตรง	ค่าใช้จ่าย การผลิต	รวม
งานระหว่างทำยกมา 1 ม.ค.	3,400	210,000	250,000	90,000	550,000	2,000	140,000	170,000	50,000	360,000
ทำการผลิตระหว่างปี	19,500					19,000				
ต้นทุนการผลิตระหว่างปี		949,580	1,200,800	439,400	2,589,780		979,920	1,099,040	349,760	2,428,720
รวม	22,900 (2,500)	1,159,580 (110,000)	1,450,800 (135,000)	529,400 (50,000)	3,139,780 (295,000)	21,000 (3,400)	1,119,920 (210,000)	1,269,040 (250,000)	399,760 (90,000)	2,788,720 (550,000)
หัก งานระหว่างทำ 31 ธ.ค.	20,400	1,049,580	1,315,800	479,400	2,844,780	17,600	909,920	1,019,040	309,760	2,238,720
ผลิตระหว่างปี		51.45	64.50	23.50	(139.45)		51.70	57.90	17.60	(127.20)
ราคาค่าต้นทุนการผลิตต่อหน่วย										
สินค้าที่ผลิตสำเร็จคงเหลือยกมา	4,500				572,400	3,500				520,100
1 ม.ค.										
รวม	24,900				3,417,180	21,100				2,758,820
หัก สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือ 31 ธ.ค.	(4,000)				557,800	(4,500)				(572,400)
∴ สินค้าที่ขาย	20,900				2,859,380	16,600				2,186,420

เฉลยข้อ 11.

การวิเคราะห์กำไรขั้นต้นรายแผนก

เมื่อธุรกิจหนึ่งมีแผนกค้าหลายแผนกและแต่ละแผนกมีอัตรากำไรขั้นต้นต่างกัน อัตรากำไรขั้นต้นของธุรกิจโดยส่วนรวมขึ้นอยู่กับ

1. ยอดขายรวม
2. ยอดขายกระจายออกไประหว่างการผลิตต่าง ๆ
3. อัตรากำไรของแผนกต่าง ๆ

เราต้องวิเคราะห์ว่าแผนกใดสำคัญที่สุดต่อกิจการ .∴ การเปลี่ยนแปลงในปริมาณขายและอัตรากำไรขั้นต้นรวมของธุรกิจขึ้นอยู่กับ 3 ข้อนี้ เพราะว่าการวิเคราะห์หาสาเหตุการเปลี่ยนแปลงในปริมาณขายและอัตรากำไรขั้นต้น ต้องพิจารณา 3 สาเหตุนี้

วิธีทำ วิเคราะห์การที่ขายสูงหรือต่ำและกำไรขั้นต้นสูงหรือต่ำ เกิดจากแผนกใด .∴ เราต้องหา

1. อัตรากำไรขั้นต้นของแต่ละแผนก
2. การเปลี่ยนแปลงยอดขายระหว่างแผนก

เมื่อได้ 2 สิ่งนี้เราก็จะวิเคราะห์ได้ว่าแผนกใดทำให้กำไรขั้นต้นรวมของธุรกิจสูงหรือต่ำ

- 1) แสดงการเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้นรายแผนกแต่ละปี และยอดรวมของการเปลี่ยนแปลงอัตรากำไรขั้นต้นของธุรกิจ

แผนก X	1980	รวม	1979	รวม	1978	รวม
ขาย	488,500		446,500		425,600	
ต้นทุนขาย	375,168		350,949		319,200	
. . กำไรขั้นต้น	113,332		95,551		106,400	
อัตรากำไรขั้นต้น (กำไร/ขาย)	23.20%		21.40%		25%	
แผนก Y						
ขาย	243,000		267,000		295,900	
ต้นทุนขาย	160,137		174,885		195,294	
. . กำไรขั้นต้น	82,863		92,115		100,606	
อัตรากำไรขั้นต้น	34.10%		34.50%		34%	

แผนก Z					
ขาย	106,400		115,700		132,500
ต้นทุนขาย	102,656		72,205		84,800
.. กำไรขั้นต้น	57,744		40,495		47,700
อัตรากำไรขั้นต้น	36.00%		35%		36%
ขาย		891,900		829,200	854,000
ต้นทุนขาย		637,961		601,039	599,294
.. กำไรขั้นต้น		253,939		228,161	254,706
อัตรากำไรขั้นต้น		28.47%		27.515%	29.825%

2) ให้ทำตารางแสดงการเปลี่ยนแปลงของยอดขายรายแผนกเป็นรายปี เป็นจำนวนเงินและเปอร์เซ็นต์

แผนก	ยอดขาย			อัตรา % ของยอดรวม		
	1980	1979	1978	1980	1979	1978
แผนก X	488,500	446,500	425,600	54.77%	53.85%	49.84%
แผนก Y	243,000	267,000	319,200	27.25%	32.20%	34.65%
แผนก Z	160,400	115,700	106,400	17.98%	13.95%	15.51%
รวม	891,900	829,200	854,000	100%	100%	100%
อัตรากำไรเฉลี่ยกำไรขั้นต้น	กำไรขั้นต้นรวม			28.47%	27.515%	29.825%
	ยอดขายรวม					

จบ 1

$$\text{ยอดขายรวมปี 1980} = 891,900 = 100\%$$

$$\begin{aligned} \text{ยอดขายแผนก X} &= 488,500 = \frac{100 \times 488,500}{891,900} \\ &= 54.77\% \end{aligned}$$

3) ให้ทำตารางแสดงการคำนวณหาอัตรากำไรขั้นต้นถัวเฉลี่ยและยอดขายรายแผนก

	อัตรา % ของยอดขาย	อัตรากำไร ขั้นต้น รายแผนก	ส่วนประกอบของอัตราถัวเฉลี่ย กำไรขั้นต้น		
			1980	1979	1978
แผนก X 1980	54.77%	23.20%	12.71%		
1979	53.85%	21.40%		11.52%	
1978	49.84%	25.00%			12.46%
แผนก Y 1980	27.25%	34.10%	9.29%		
1979	32.20%	34.50%		11.11%	
1978	34.65%	34.00%			11.78%
แผนก Z 1980	17.98%	36.00%	6.47%		
1979	13.95%	35.00%		4.88%	
1978	15.51%	36.00%			5.58%
อัตราถัวเฉลี่ยกำไรขั้นต้นของธุรกิจ			28.47%	27.52%	29.82%

เฉลยข้อ 12.

พบว่ายอดขายรวมปี 1980 สูงขึ้น แต่รายได้สุทธิลดลง จะเห็นได้ว่ากำไรแต่ละแผนกเพิ่มขึ้น แต่กำไรสุทธิรวมปี 1980 ลดลงทั้ง ๆ ที่กำไรแต่ละแผนกเพิ่มขึ้น

กำไรสุทธิ 1980 ในส่วนรวม :-

	1980	1979
ขาย	\$345,400	\$316,900
กำไรสุทธิ	\$ 49,335	\$ 51,368

คำนวณยอดขายปี 1980 เพิ่มจากปี 1979 = \$ 345,400 - \$ 316,900 = \$28,500

อัตราเพิ่มของจำนวนยอดขายของปี 1980 เพิ่มขึ้นจากปี 1979 = $\frac{\$28,500}{\$316,900} \times 100$
= 8.99%

กำไรสุทธิ 1980 ลดลงจาก 1979 = \$51,368 - \$49,335 = \$2,033

อัตรากำไรสุทธิปี 1980 ลดลงจากปี 1979 = $\frac{2,033}{51,368} = 3.98\%$

การเปลี่ยนแปลงปริมาณขายกระจายไปแต่ละแผนก

	ยอดขาย		อัตรา % ของยอดรวม	
	1980 (\$)	1979 (\$)	1980	1979
แผนก A	\$120,800	\$ 69,000	34.98%	21.80%
แผนก B	\$ 98,400	\$ 32,500	28.49%	10.26%
แผนก C	\$102,700	\$118,600	29.73%	31.43% ลด
แผนก D	\$ 18,900	\$ 84,300	5.47%	26.60% ลด
แผนก E	\$ 4,600	\$ 12,400	1.33%	30.91% ลด
	\$345,400	\$316,900	100%	100%

การเพิ่มของแผนก A และ B เป็นการเพิ่มของแผนกที่ทำให้กำไรสุทธินี้ลด ซึ่งไม่สามารถชดเชยแผนกอื่นที่เคยให้กำไรสุทธิมาก แต่ยอดขายลดลง ดังเช่น แผนก C D E

จะเห็นได้ว่า ยอดขายรวมลดลง อาจกล่าวได้ว่าแต่ละแผนกมีอัตรากำไรสูง แต่กำไรสุทธิลด เป็นเพราะว่า อัตรากำไรของแต่ละแผนกเป็นส่วนรวมลดลง

สาเหตุของกำไรลดลงทั้ง ๆ ที่กำไรแต่ละแผนกสูง การลดลงของยอดขายของแผนกให้กำไรมาก ลดลงในปี 1980 แม้ว่ามีบางแผนกมียอดขายสูงกว่าปี 1979 คือ A และ B แต่ 2 แผนกนี้เป็นแผนกที่ให้กำไรน้อย ไม่อาจจะชดเชยแผนกที่ให้กำไรมากได้

กล่าวคือ แผนก D ให้กำไรมากที่สุด แต่แผนก E ให้รองลงมา A & B ให้กำไรน้อยที่สุด ดูอัตรากำไรขั้นต้นรายแผนกแล้วหาอัตรา % ของยอดขายรายแผนก จะเห็นได้ว่า

แผนก D ปี 1979 ให้ยอดขาย 26.60% แต่ปี 1980 ได้เพียง 5.47% ซึ่งลดลง

แผนก E ปี 1979 ขาย 30.91 แต่ปี 1980 ลดลงเหลือ 1.33%

แผนก A & B ยอดขายเพิ่มขึ้นแต่การเพิ่มของ 2 แผนกนี้เป็น การเพิ่มของแผนก A แต่ก็ไม่สามารถชดเชยแผนกอื่นได้ โดยเฉพาะแผนก D จึงทำให้กำไรรวมปี 1980 ลดลง

เฉลยข้อ 12 (ต่อ)

แผนก	อัตรา % ของยอดขาย	อัตรากำไรขั้นต้น รายแผนก	ส่วนประกอบของ อัตราถัวเฉลี่ย กำไรขั้นต้น	
			1980	1979
A	1980	34.98%	10%	3.498%
	1979	21.80%	8%	1.744%
B	1980	28.49%	13%	3.70%
	1979	10.26%	12%	1.23%
C	1980	29.73%	18%	5.35%
	1979	31.34%	15%	4.75%
D	1980	5.47%	27%	1.48%
	1979	26.60%	26%	6.92%
E	1980	1.33%	19%	.25%
	1979	30.91%	18%	.70%

เฉลยข้อ 13 (ก)

บริษัท พันทวี จำกัด

งบแสดงรายการค่าใช้จ่ายที่อาจตัดทอนลงได้และไม่ได้ ถ้ายุบแผนก ก.

	จำนวนเงินที่ แบ่งให้แผนก ก.	ผลของการยุบเลิกแผนก ก.	
		รายการตัดทอนได้	รายการตัดทอน ไม่ได้
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :-			
ค่าใช้จ่ายในการขาย :-			
ค่าโฆษณา	15,000	15,000	-
ค่าขนส่ง	3,000	1,500	1,500
เงินเดือนพนักงานขาย	20,000	20,000	-
ค่าเช่าร้าน	2,000	-	2,000
รวม	40,000	36,500	3,500
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าแรงงานทั่วไป			
เงินเดือนพนักงาน	10,000	-	10,000
เงินเดือนเจ้าหน้าที่ ชั้นผู้ใหญ่	15,000	-	15,000
หนี้สูญ	2,000	2,000	-
ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้ สำนักงาน	2,500	1,000	1,500
รวม	29,500	3,000	26,500
รวมทั้งสิ้น		39,500	30,000

(ข)

บริษัท พันทวี จำกัด
งบแสดงยอดกำไรสุทธิที่คาดหมายก่อนหักภาษีเงินได้
เมื่อยุบเลิกแผนก ก.แล้ว

กำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้ของแผนก ก. ข.			14,500
<u>หัก</u> ยอดกำไรสุทธิที่จะได้ลดลงเมื่อยุบเลิกแผนก ก.			
รายได้ที่สูญเสีย :-			
กำไรขั้นต้นจากการขาย	48,000		
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายที่ตัดทอนได้ :-			
ค่าใช้จ่ายในการขาย	36,500		
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับแรงงานทั่วไป	<u>3,000</u>	<u>39,500</u>	<u>8,500</u>
ยอดกำไรสุทธิลดลง			<u>6,000</u>

(ค)

ถ้ายุบแผนก ก.จะทำให้เสียรายได้ในลักษณะกำไรขั้นต้นไป 48,000 บาท แต่ชดเชยรายจ่ายที่เสียไป 39,500 บาท ก็ยังทำให้กิจการค้าต้องสูญเสียรายได้ 8,500 บาท ซึ่งเป็นผลให้กำไรสุทธิของกิจการต่ำลง

∴ จึงไม่ควรยุบแผนก ก.

เฉลยโจทย์แบบฝึกหัดบทที่ 4
งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปซึ่งทุน
ทรัพย์

เฉลยข้อที่ 1.

งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปซึ่งทุนทรัพย์
A Schedule of Working Capital
OSBORN COMPANY

ใบ “เงินทุนหมุนเวียน”
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 1980

	31 ธันวาคม		การเปลี่ยนแปลง ในเงินทุนหมุนเวียน	
	1980	1979	เพิ่ม	ลด
ทรัพย์สินหมุนเวียน				
เงินสด	6,000	9,000		3,000
ลูกหนี้	19,600	22,050		2,450
Allowance for doubtful Acct.	600*	700*	100	
สินค้า	<u>39,310</u>	<u>32,560</u>	6,650	
รวมทรัพย์สินหมุนเวียน	<u>64,210</u>	<u>62,910</u>		
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้	29,000	31,000	2,000	
ตัวจ่าย	<u>7,500</u>	<u>10,000</u>	<u>2,500</u>	
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>36,500</u>	<u>41,000</u>		
เงินทุนหมุนเวียน	27,710	21,910	11,250	5,450
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น				<u>5,800</u>
			<u>11,250</u>	<u>11,250</u>

เจดีย์ข้อ 1. (ต่อ)

OSBORN COMPANY

Estate of Application of funds Working Paper

กระดาษทำการแสดงผลงที่มา - ใช้จ่ายซึ่งทุนทรัพย์

	การเปลี่ยนแปลงระหว่างปีสุทธิ		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป		ทุนทรัพย์ที่ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากการดำเนินงาน	จากแหล่งอื่น
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	5,800							
บ/ช ประเภทไม่หมุนเวียน	3,000				3,000	ซื้อ		
เงินลงทุนระยะยาว	1,700				7,000	ซื้อ		
เครื่องประดับและตกแต่ง		350					350 (ค่าเสื่อม)	5,000
สำรองค่าเสื่อมราคาเฟอร์นิเจอร์		5,000						(ออกหุ้นขาย)
ทุนหุ้นสามัญ		5,150						
กำไรสะสม	10,500	10,500						
รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงในกำไร								
สะสม								
เงินปันผลจ่าย	5,000				5,000	จ่ายปันผล	10,150	
กำไรสุทธิ	5,150	10,150						
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	10,150	10,150						
ทุนทรัพย์ที่ได้มา								
จากการดำเนินงาน							10,500	10,500
รวม								15,500
ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป					9,700			9,700
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มเติม								5,800

เฉลยข้อ 1. (ต่อ)

บริษัท OSBORN จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปซึ่งทุนทรัพย์
ประจำปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.1980

ทุนทรัพย์ได้มา

1. จากการดำเนินงาน :-

กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	10,150	
<u>บวก</u> จำนวนที่หักยอดกำไรสุทธิซึ่งไม่กระทบ		
กระเทือนตัวเงินทุนหมุนเวียน	<u>350</u>	10,500

2. ทุนทรัพย์ได้มาจากแหล่งอื่น ๆ

ขายหุ้นทุนราคา	<u>5,000</u>	15,500
----------------	--------------	--------

ทุนทรัพย์ใช้ไป :-

จ่ายซื้อเงินลงทุนระยะยาว	3,000	
จ่ายซื้อเครื่องตกแต่ง	1,700	
จ่ายปันผล	<u>5,000</u>	<u>9,700</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น		<u>5,800</u>

เฉลยข้อ 2.

(1)

DICKSON COMPANY
 ไบแทรก เงินทุนหมุนเวียน
 ณ วันที่ 31 ธ.ค.1980

	การเปลี่ยนแปลงในเงินทุนหมุนเวียน			
	1980	1979	เพิ่ม	ลด
ทรัพย์สินหมุนเวียน :-				
เงินสด	2,600	3,000		400
ลูกหนี้	7,500	6,000	1,500	
สำรองเผื่อหนี้สูญ	1,200	950		250
สินค้าคงเหลือ	<u>23,600</u>	<u>22,000</u>	<u>1,600</u>	
ทรัพย์สินหมุนเวียน	<u>32,500</u>	<u>30,050</u>		
หนี้สินหมุนเวียน :-				
เจ้าหนี้	5,750	5,050		700
ตัวจ่าย	<u>6,000</u>	<u>7,000</u>	1,000	
หนี้สินหมุนเวียน	<u>11,750</u>	<u>12,050</u>		
รวมเงินทุนหมุนเวียน	<u>20,750</u>	<u>18,000</u>		
			4,100	1,350
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น				<u>2,750</u>
			<u>4,100</u>	<u>4,100</u>

DICKSON COMPANY

งบแสดงฐานะการเงินประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 1980

หมายเหตุ 2. (ต่อ)

รายการ	รายการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี-สุทธิ		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป		ทุนทรัพย์ที่ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากงบกำไรสุทธิ	จากงบกำไรสุทธิ
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	2,750							
บ/ข ประเภทไม่หมุนเวียน :-								
เครื่องตกแต่ง	5,000				5,000	ซื้อ	1,500 (สำรอง)	
สำรองค่าเสื่อมราคา-เครื่องตกแต่งอุปกรณ์	5,000	1,500			5,000	ซื้อ	2,500 (สำรอง)	
สำรองค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์		2,500		(1) 5,000				
ค่าความนิยม		5,000		(2) 10,000				
ทุนหุ้นสามัญ		10,000		(2) 1,000				
ส่วนเกินทุนในหุ้นทุน		1,000						
กำไรสะสม	7,250							
	20,000							
<u>รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงใน</u>								
<u>กำไรสะสม</u>								
ค่าความนิยมตัด บ/ข (ขาดทุนสุทธิ)	5,000		(1)	5,000			2,250 (ขาดทุนสุทธิ)	
กำไรสะสมลดลง	2,250							
	7,250							
ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายหุ้นสูงกว่ามูลค่า								11,000 (ขายหุ้น)
ทุนทรัพย์ได้มาจากการรับเงินงานรวม							1,750	1,750
รวม								12,750
ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป					10,000			10,000
								2,750

เฉลยข้อ 2. (ต่อ)

บริษัท DICKSON จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มา-ใช้ไปซึ่งทุนทรัพย์
ประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 1980

ทุนทรัพย์ได้มา :-

1. จากการดำเนินงาน

ขาดทุนสุทธิจากการดำเนินงาน (2,250)

บวก จำนวนที่หักยอดกำไรสุทธิซึ่งไม่กระทบกระเทือน

เงินทุนหมุนเวียน :-

- สำรองค่าเสื่อมราคา-เครื่องตกแต่ง 1,500

- สำรองค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์ 2,500 4,000 1,750

2. จากแหล่งเงินทุน :-

ขายหุ้นทุนในราคาสูงกว่ามูลค่า 11,000

รวมทุนทรัพย์ได้มา 12,750

ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป :-

ซื้อเครื่องตกแต่ง 5,000

ซื้อเครื่องอุปกรณ์ 5,000 10,000

∴ เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น 2,750

เฉลยข้อ 3.

THE LEWIS COMPANY

งบเงินทุนหมุนเวียน

สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุด 31 ธ.ค.1980

	ธันวาคม		การเปลี่ยนแปลงของทุนทรัพย์	
	1980	1979	เพิ่ม	ลด
<u>ทรัพย์สินหมุนเวียน :-</u>				
เงินสด	12,540	8,420	4,120	
ลูกหนี้-สุทธิ	45,623	46,195		572
สินค้าคงเหลือ	<u>38,653</u>	<u>29,378</u>	9,275	
∴ ทรัพย์สินหมุนเวียนรวม	<u>96,816</u>	<u>83,993</u>		

	ธันวาคม		การเปลี่ยนแปลงของทุนทรัพย์	
	1980	1979	เพิ่ม	ลด
<u>หนี้สินหมุนเวียน :-</u>				
เจ้าหนี้	12,158	21,462	9,304	
ตัวจ่าย	15,000	10,000		5,000
พันธบัตรครบกำหนดไถ่ถอน				
ในระยะเวลา 1 ปี	<u>5,000</u>	<u>-</u>		5,000
* หนี้สินหมุนเวียน	<u>32,158</u>	<u>31,462</u>		
เงินทุนหมุนเวียน	64,658	52,531		
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น				<u>12,127</u>
			<u>22,699</u>	<u>22,699</u>

THE LEWIS COMPANY

Statement of Application of fund

For the year ended Dec.31, 1980

ทุนทรัพย์ได้มา :-

 ทุนทรัพย์ได้มาจากการดำเนินงาน :-

 กำไรสุทธิ

19,227

บวก รายการที่ไม่กระทบเงินทุนหมุนเวียน :-

 ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร

7,200

 ตัดบัญชีนิมิตร์สิทธิ์

1,000

8,200

27,427

ทุนทรัพย์ใช้ไป :-

 ทุนทรัพย์ใช้ไปในการซื้อทรัพย์สินถาวร

5,000

 พันธบัตรโอนไปเป็นหนี้สินหมุนเวียน

5,000

 จ่ายเงินปันผลให้แก่-หุ้นสามัญ

3,500

 -หุ้นบุริมสิทธิ์

1,800

5,300

15,300

เงินทุนหมุนเวียนที่เพิ่มขึ้น

12,127

รายการ	การเปลี่ยนแปลงระหว่างปีสุทธิ		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ใช้ไป		ทุนทรัพย์ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่น
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	12,127							
บัญชีประเภทไม่หมุนเวียน :-								
ทรัพย์สินถาวร-หักสำรอง		2,200			5,000	ซื้อ	7,200	(ค่าเสื่อม)
ค่าความนิยม		40,000	(1) 40,000					
นิมิตสิทธิ์		1,000					1,000	(นิมิตสิทธิ์ตัดบ/ช)
พันธบัตร	5,000				5,000	โอนไปเป็นหนี้สินหมุนเวียน		
เงินลงทุน								
หุ้นบริวาร	20,000			(2) 20,000				
หุ้นสามัญ	30,000		(3) 5,000	(4) 50,000				
			(2) 15,000					
ส่วนเกินทุนจากการรับบริจาคหุ้นสามัญ		10,000	(4) 50,000	(1) 40,000				
ส่วนเกินทุนจากการแปรสภาพหุ้น		5,000	(2) 5,000					
ส่วนเกินทุนจากการออกหุ้นสามัญปันผล		500	(3) 500					
กำไรสะสมส่วนที่เพิ่มขึ้น		8,427						
	67,127	67,127						
<u>ยอดเปลี่ยนแปลงในบัญชีกำไรสะสม</u>								
จ่ายปันผลโดยออกเป็นหุ้น	5,500		(3) 5,500					
เงินสดปันผลให้แก่หุ้นสามัญ	3,500				3,500	จ่ายปันผล		
เงินสดปันผลให้แก่หุ้นบริวาร	1,800				1,800	จ่ายปันผล		
กำไรสุทธิ		19,227					19,227	
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	8,427							
	19,227	19,227					27,427	27,427
ทุนทรัพย์ใช้ไปในแหล่งอื่น					15,300			15,300
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น								12,127

เลขข้อที่ 4.

AMSTERDAM COMPANY

Working Paper

For the year ended Dec.31. 1980

รายการ	การเปลี่ยนแปลงระหว่างปีสุทธิ		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ใช้ไป		ทุนทรัพย์ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่น
เงินทุนหมุนเวียนลดลง		15,000						
รายการ บ/ช ประเภทไม่หมุนเวียน :-								
ที่ดิน								
อาคาร								
สำรองค่าเสื่อมราคา-อาคาร		5,000					5,000	
เครื่องตกแต่ง	5,000				5,000	ซื้อ		
สำรองค่าเสื่อมราคา-เครื่องตกแต่ง		4,000					4,000	
ส่วนลดมูลค่าพันธบัตรจำนวนอันดับ 2								
ยังไม่ตัด บ/ช		1,000	(1)	800			200	
พันธบัตรจำนวนอันดับ 1	25,000			(2) 25,000				
ส่วนเกินมูลค่าพันธบัตรจำนวนอันดับ 1								
ยังไม่ตัด บ/ช	1,375			(2) 1,125			(250)	
พันธบัตรจำนวนอันดับ 2	20,000			(1) 20,000				
หุ้นบุริมสิทธิ	50,000			(3) 50,000				
หุ้นสามัญ		75,000	(4)	75,000				
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	3,000			(3) 3,000				
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		8,750	(4)	8,750				
กำไรสะสมจัดสรรเมื่อค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้น		10,000	(3)	10,000				
กำไรสะสมที่ลดลง	14,375							
	118,750	118,750						
รายการเปลี่ยนแปลงในบัญชีกำไรสะสม								
ขาดทุนจากการขายหุ้นบุริมสิทธิ	2,000		(3)	2,000				
โอนไปกำไรสะสมเมื่อค่าเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	10,000		(5)	10,000				
เงินปันผล-หุ้นบุริมสิทธิ	3,000				3,000	จ่ายปันผล		
-หุ้นสามัญ	6,000				6,000	จ่ายปันผล		
กำไรสุทธิ		6,625	(2)	375 (1) 400	6,650			
กำไรสะสมลดลง		14,375						
	21,000	21,000						
ทุนทรัพย์ใช้ไป								
หลักทรัพย์ใช้ไปใน การไถ่ถอนพันธบัตรจำนวน								
อันดับ 2			(1)	19,600	19,600	ไถ่ถอน		
หลักทรัพย์ใช้ไปใน การไถ่ถอนพันธบัตรจำนวน								
อันดับ 1			(2)	25,750	25,750	ไถ่ถอน		
หลักทรัพย์ได้มาจากการออกหุ้นสามัญ				(4) 83,750			83,750	
หลักทรัพย์ใช้ไปใน การไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิ			(3)	55,000	55,000	ไถ่ถอน		
หลักทรัพย์ใช้ไป								
หลักทรัพย์ได้มาจากการดำเนินงาน							15,600	15,600
รวมทุนทรัพย์ได้มา								99,350
หลักทรัพย์ที่ใช้ไป					14,350			14,350
เงินทุนหมุนเวียนลดลง								15,000

เฉลยข้อ 4. (ต่อ)

THE AMSTERDAM COMPANY

Statement of Application of fund

For the year ended Dec.31, 1980

ทุนทรัพย์ใช้ไป :-

ทุนทรัพย์ใช้ไปในการซื้อเครื่องตกแต่ง	5,000	
ทุนทรัพย์ใช้ไปในการจ่ายปันผลหุ้นบุริมสิทธิ์	3,000	
ทุนทรัพย์ใช้ไปในการจ่ายปันผลหุ้นสามัญ	6,000	
ทุนทรัพย์ใช้ไปในการไถ่ถอนพันธบัตรจำนวนอันดับ 1	25,750	
ทุนทรัพย์ใช้ไปในการไถ่ถอนพันธบัตรจำนวนอันดับ 2	19,600	* Note 1

ทุนทรัพย์ใช้ไปในการไถ่ถอน	Prefer Stock	55,000	114,350
---------------------------	--------------	--------	---------

ทุนทรัพย์ได้มา :-

ได้มาจากการดำเนินงาน :-

ตัดค่าเสื่อมราคา-อาคาร	5,000	
-เครื่องตกแต่ง	4,000	
ส่วนลดมูลค่าพันธบัตรจำนวนอันดับ 2 ตัดบัญชี	200	
รวมเอาดอกเบี้ยจ่ายเข้ามา	(250)	
กำไรสุทธิ	6,650	15,600

ได้มาจากแหล่งอื่น

ทุนทรัพย์ได้มาจากการออกหุ้นสามัญ	83,750	99,350
----------------------------------	--------	--------

หลักทรัพย์ลดลง

15,000

Note 1

หลักทรัพย์ใช้ไปในการไถ่ถอนพันธบัตรจำนวนอันดับ 2 :-

พันธบัตร	20,000	
<u>บวก</u> กำไรจากการไถ่ถอน	400	
	20,400	
<u>หัก</u> ส่วนลดมูลค่ายังไม่ตัดบัญชี	800	19,600

หรือไถ่ถอนราคา 98 จำนวนพันธบัตรที่ไถ่ถอน 20,000

$$\text{จำนวนทุนทรัพย์ที่ไถ่ถอน} = \frac{20,000 \times 98}{100} = 19,600$$

เฉลยข้อที่ 5.

1. งบเงินทุนหมุนเวียน

บริษัท กิจเจริญ จำกัด
ใบแทรก "เงินทุนหมุนเวียน"
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2524

	31 ธันวาคม		การเปลี่ยนแปลง ในเงินทุนหมุนเวียน	
	<u>2524</u>	<u>2523</u>	<u>เพิ่ม</u>	<u>ลด</u>
ทรัพย์สินหมุนเวียน :-				
เงินสด	55,000	21,080	33,920	
ลูกหนี้ (สุทธิ)	25,000	22,700	2,300	
สินค้าคงเหลือ	65,000	51,000	14,000	
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	<u>3,500</u>	<u>4,640</u>		1,140
	<u>148,500</u>	<u>99,420</u>		
หนี้สินหมุนเวียน :-				
เจ้าหนี้	26,000	23,500		2,500
ค่าภาษีและค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	<u>18,900</u>	<u>17,200</u>		1,700
	<u>44,900</u>	<u>40,700</u>	50,220	5,340
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น				<u>44,880</u>
			<u>50,220</u>	<u>50,220</u>

เฉลยข้อที่ 5. (ต่อ)

บริษัท ก. จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มา- ใช้จ่ายซึ่งทุนทรัพย์
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

	รายการเปลี่ยนแปลงระหว่างปี-ยอดสุทธิ		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ใช้		ทุนทรัพย์ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่น ๆ
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	44,880							
บ/ข ประเภทไม่หมุนเวียน :-								
เงินที่กั้นไว้เพื่อก่อสร้างอาคารจนเสร็จที่ดิน	10,000				10,000	เงินสดสร้างอาคาร		
อาคาร	145,000			(1) 15,000	145,000	ซื้อ		
เครื่องมือ-เครื่องใช้	6,590				6,590	ซื้อ		
สำรองค่าเสื่อมราคา-อาคาร		10,300					10,300 (ส/ร ค่าเสื่อม)	
พันธบัตรจ่าย		100,000	(2) 100,000					
ส่วนเกินมูลค่าพันธบัตร		4,500	(2) 5,000				500*	
หุ้นเรือนหุ้น		50,000	(3) 50,000					
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นหุ้น		25,000	(3) 25,000					
สำรองเผื่อผลขาดทุนจากการลดราคาสินค้า		2,000	(4) 2,000					
เงินทุนบริจาค		15,000	(1) 15,000					
กำไรสะสม		14,670						
	221,470	221,470						
รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงในกำไรสะสม								
จ่ายเงินปันผล	8,500				8,500	จ่ายปันผล		
โอนไปเป็นทุนสำรองเผื่อผลขาดทุนจากการลดราคาสินค้า	2,000			(4) 2,000				
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน		25,170					25,170	
กำไรสะสม	14,670							
	25,170	25,170						
ทุนทรัพย์ได้มา :-								
ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายพันธบัตรในราคา Premium				(2) 105,000				105,000
ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายหุ้นในราคา Premium				(3) 75,000				75,000
			197,000	197,000				180,000
ทุนทรัพย์ได้มาจากการดำเนินงาน							34,970	34,970
รวมทุนทรัพย์ได้มาทั้งสิ้น								214,970
ทุนทรัพย์ใช้ไป :-					170,090			170,090
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น								44,880

เฉลยข้อ 5. (ต่อ)

บริษัท กิจเจริญ จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มา-ใช้ไป ซึ่งทุนทรัพย์
ประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

ทุนทรัพย์ที่ได้มา :-

จากการดำเนินงาน

กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	25,170		
<u>บวก</u> จำนวนที่หักยอดกำไรสุทธิซึ่งไม่			
กระทบกระเทือนต่อเงินทุนหมุนเวียน			
สำรองค่าเสื่อมราคา-อาคาร	10,300		
ส่วนเกินมูลค่าพันธบัตร	<u>(500)</u>	<u>9,800</u>	34,970

จากแหล่งอื่น :-

ขายพันธบัตรเงินกู้ราคา	105,000		
ขายหุ้นทุนราคา	<u>75,000</u>		
รวมทุนทรัพย์ที่ได้มา			214,970

ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป :-

เงินกันไว้ก่อสร้างอาคาร	10,000		
ซื้ออาคาร	145,000		
ซื้อเครื่องมือเครื่องใช้	6,590		
จ่ายเงินปันผล	<u>8,500</u>	<u>170,070</u>	
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น			<u>44,880</u>

เฉลยข้อที่ 6.

บริษัท ข. จำกัด
ในแทรก "เงินทุนหมุนเวียน"
ณ 31 ธันวาคม 2524

	การเปลี่ยนแปลงในเงินทุนหมุนเวียน			
	31 ธันวาคม		เพิ่ม	ลด
	2524	2523		
<u>ทรัพย์สินหมุนเวียน :-</u>				
เงินสด	83,000	150,000	-	87,000
ลูกหนี้	89,000	100,000	-	11,000
สำรองเพื่อหนี้สูญ	3,600	5,000	1,400	-
สินค้าคงเหลือ	310,000	270,000	40,000	-
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	<u>11,000</u>	<u>10,000</u>	1,000	-
∴ รวมทรัพย์สินหมุนเวียน	<u>189,400</u>	<u>525,000</u>		
<u>หนี้สินหมุนเวียน :-</u>				
ตั๋วจ่ายธนาคาร	100,000	50,000	-	50,000
เจ้าหนี้	31,500	42,000	10,500	-
หนี้สินค้างจ่าย	16,800	14,000	-	2,800
ภาษีค้างจ่าย	58,400	63,200	4,800	-
พันธบัตรจ่ายเป็นงวดถึงกำหนดใน 1 ปี	<u>60,000</u>	<u>65,000</u>	<u>5,000</u>	-
	<u>266,700</u>	<u>234,200</u>	62,700	
เงินทุนหมุนเวียนลดลง			88,100	
			<u>150,800</u>	<u>150,800</u>

เลขที่ ๑. (ต่อ)

บริษัท ช. จำกัด
 บนตงแหล่งที่มา-ใช้ไป ซึ่งทุนทรัพย์
 สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

	การเปลี่ยนแปลงระหว่างปี-ยอดสุทธิ		ราคาปรับปรุง		ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป		ทุนทรัพย์ที่ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่น ๆ
เงินทุนหมุนเวียนลดลง		88,100						
บ/ช ประเภทไม่หมุนเวียน :-								
ราคาเวนคืนกรรมธรรม์ประกันชีวิต	3,700				3,700	จ่ายค่าเบี้ยประกัน	1,800 ส่วนลด	
ส่วนลดมูลค่าพันธบัตร		1,800						
หลักทรัพย์ตั้งทุนชั่วคราวขยายโรงงาน	98,000				98,000	ซื้อ		
หุ้นในบริษัทย่อย	24,500		(1)	24,500				
เครื่องจักร-เครื่องมือ	79,400		(2)	118,500	77,900	ซื้อ		
สำรองค่าเสื่อมราคา		68,300		(2)	82,300		150,600	
ท/ส ปกคลุมรั้วที่เช่า		8,100					8,100 รายจ่ายตัด บ/ช	
รายได้รับล่วงหน้าจากการขาย	2,100						2,100 รายได้รับล่วงหน้า	
พันธบัตรแปลงสภาพ 4% กำหนดเกิน 1 ปี	60,000				60,000			
หุ้นสามัญ หุ้นละ 5 บาท		250,000	(3)	250,000				
กำไรสะสมลดลง	148,600							
	416,300	416,300						
รายละเอียดเปลี่ยนแปลงในกำไรสะสม :-								
เงินปันผลจ่าย	250,000		(3)	250,000				
เงินสดปันผล	62,500				62,500	จ่ายปันผล		
ค่าชดเชยค้ำประกัน	50,000				50,000	ค่าค้ำ		
กำไรสุทธิ		213,900	(1)	24,500	(2)	11,200	200,600	
กำไรสะสมลดลง		148,600						
	362,500	362,500						
ทุนทรัพย์ที่ได้มา :-								
จากการขายเครื่องมือ				(2)	25,000			25,000
จากการดำเนินงาน							359,000	359,000
รวมทุนทรัพย์ที่ได้มา								384,000
ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป					472,100			472,100
เงินทุนหมุนเวียนลดลง								66,100

เฉลยข้อที่ 6. (ต่อ)

บริษัท ข. จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มา-ใช้ไป ซึ่งทุนทรัพย์
ประจำปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

ทุนทรัพย์ใช้ไป :-

ซื้อทรัพย์สินเครื่องจักร-เครื่องมือ	197,900	
ซื้อหลักทรัพย์ลงทุนชั่วคราว	98,000	
ใช้ไปสำหรับไถ่ถอนพันธบัตรถึงกำหนด	60,000	
จ่ายเงินปันผล	62,500	
ใช้ค่าเสียหายในคดีฟ้องร้อง	50,000	
เพิ่มยอดจ่ายค่าเบี้ยประกันกรรมธรรม์	<u>3,700</u>	472,100

ทุนทรัพย์ได้มา :-

<u>จากการดำเนินงาน</u>			
กำไรสุทธิประจำปี		200,600	
<u>บวก</u> สำรองค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร-เครื่องมือ	150,600		
ส่วนลดมูลค่าพันธบัตร	1,800		
ทรัพย์สินปลูกสร้างในที่เช่าตัดบัญชี	8,100		
<u>หัก</u> รายได้รับล่วงหน้าจากการขาย	<u>2,100</u>	<u>158,400</u>	
รวม		359,000	
<u>จากแหล่งอื่น ๆ</u>			
ขายเครื่องมือ		<u>25,000</u>	<u>384,000</u>
∴ เงินทุนหมุนเวียนลดลง			<u>88,100</u>

เฉลยข้อที่ 7.

บริษัท ค. จำกัด
 ในแทรก "เงินทุนหมุนเวียน"
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2524

	31 ธันวาคม		การเปลี่ยนแปลงใน เงินทุนหมุนเวียน	
	2524	2523	เพิ่ม	ลด
<u>ทรัพย์สินหมุนเวียน :-</u>				
เงินสด	50,300	40,750	9,500	
ลูกหนี้	64,900	63,850	1,050	
สำรองหนี้สูญ	3,100*	3,400*	300	
ตัวรับการค้า	10,000	12,000		2,000
ดอกเบี้ยค้างรับ	200	150	50	
สินค้าสำเร็จรูป	31,000	29,950	1,050	
สินค้าระหว่างทำ	5,100	4,975	125	
วัตถุดิบ	20,720	19,850	870	
ค่าประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	700	680	20	
วัสดุโรงงาน	2,600	2,390	210	
รวม	<u>182,420</u>	<u>171,195</u>		
<u>หนี้สินหมุนเวียน :-</u>				
เจ้าหนี้	39,540	37,820		1,720
เงินกู้ธนาคาร	30,000	40,000	10,000	
ภาษีค้างจ่าย	25,000	22,600		2,400
ค่าบริการรับล่วงหน้า*	2,360	2,195		165
.∴ รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>96,900</u>	<u>102,615</u>		
.∴ เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	<u>85,520</u>	<u>68,580</u>		<u>16,940</u>
			<u>23,225</u>	<u>23,225</u>

รายการ	การเปลี่ยนแปลงระหว่างปีสุทธิ		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป		ทุนทรัพย์ที่ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่น ๆ
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	16,940							
บ/ช ประเภทไม่หมุนเวียน :-								
ทรัพย์สินถาวร		70,000	(2) 100,000	(3) 53,000				
สำรองค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร		5,000	(1) 8,000	(3) 23,000			38,000 ค่าเสื่อม	
ทรัพย์สินปลูกสร้างในที่เช่า		4,000	(4) 15,000	(1) 8,000			4,000	
หลักทรัพย์จากเงินทุนจม	9,850		(5) 9,820	(5) 9,820			(60) คัดบ/ชส่วน	
เงินสดในทุนจม (Sinking Fund Bond Payable)	1,160		5) 9,820	(6) 980	10,000	โอนจาก บ/ช ง/ส	80	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้	300						(300) คัดส่วนเกิน	
ทุนหรือหุ้น								
ส่วนเกินจากการตีราคาทรัพย์สินให้สูงขึ้น และยังไม่ถือเป็นรายได้		15,000		(2) 75,000				
สำรองทุนจม		10,000) 10,000					
กำไรสะสม		14,280						
	103,280	103,280						
รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงกำไรสะสม								
จ่ายเงินสดปันผล	20,000				20,000	จ่ายเงินปันผล		
โอนไปเป็นสำรองทุนจม	10,000			(7) 10,000				
กำไรสุทธิ		44,280	(1) 980				43,300	
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	14,280						(กำไรสุทธิ)	
	44,280	44,280						
ทุนทรัพย์ที่ได้มา :-								
ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายที่ดิน				(4) 15,000				15,000 ขายที่ดิน
รวมทุนทรัพย์ได้จากการดำเนินงาน							84,940	84,940
ทุนทรัพย์ใช้ไปในการซื้อทรัพย์สินถาวร			(3) 53,000		53,000	ซื้อ ท/ส ถาวร		
								99,940
					83,000			83,000
								16,940

เฉลยข้อที่ 7. (ต่อ)

บริษัท ค จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มา-ใช้ไป ซึ่งทุนทรัพย์
สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

ทุนทรัพย์ได้มา :-

จากการดำเนินงาน		43,300	
<u>บวก</u> จำนวนที่หักจากยอดกำไรซึ่งไม่กระทบ			
เงินทุนหมุนเวียน			
ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร	38,000		
ตัด บ/ข ทรัพย์สินปลูกสร้างในที่เช่า	4,000		
ตัด บ/ข ส่วนลดในหลักทรัพย์เงินทุนจม	(60)		
ตัดส่วนเกินมูลค่าหุ้นกู้	(300)	<u>41,640</u>	84,940
<u>ได้มาจากแหล่งอื่น</u>			
ขายที่ดิน			<u>15,000</u>
			99,940
<u>ทุนทรัพย์ที่ใช้ไป :-</u>			
ซื้อทรัพย์สินถาวร	53,000		
จ่ายเงินสดเป็นเงินทุนจม	10,000		
จ่ายเงินปันผล	<u>20,000</u>		<u>83,000</u>
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น			<u>16,940</u>

เฉลยข้อที่ 8.

บริษัท ง จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มา-ใช้ไป ซึ่งทุนทรัพย์
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

ทุนทรัพย์ได้มา :-

จากการดำเนินงาน :-

กำไรสุทธิ	75,000	
<u>บวก</u> จำนวนที่หักจากยอดกำไรสุทธิซึ่งไม่กระทบ		
เงินทุนหมุนเวียน		
สำรองค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร	<u>50,000</u>	125,000

จากแหล่งอื่น ๆ :-

ขายหลักทรัพย์ลงทุน

26,000

ขายหุ้นเรือนหุ้น

275,000

301,000

426,000

ทุนทรัพย์ใช้ไป :-

ซื้อทรัพย์สินถาวร

50,000

จ่ายเงินปันผล

45,000

ได้ถอนพันธบัตร

240,000

335,000

เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

91,000

เฉลยข้อที่ 8. (ต่อ)

บริษัท ง จำกัด
กระดาษทำการ แสดงแหล่งที่มา-ใช้ไปซึ่งทุนทรัพย์

	การเปลี่ยนแปลงระหว่างปี-ยอดสุทธิ		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ใช้ไป		ทุนทรัพย์ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	การดำเนินงาน	แหล่งอื่น
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	91,000							
บ/ช ประเภทไม่หมุนเวียน :-								
หลักทรัพย์ลงทุน		25,000	(4)	25,000				
ทรัพย์สินถาวร		350,000	(1)	400,000	50,000	ซื้อ		
สำรองค่าเสื่อมราคา-ทรัพย์สินถาวร	50,000			(1)			50,000ค่าเสื่อม	
พันธบัตรจ่าย	250,000			(5)				
ทุนเรือนหุ้น	250,000		(6)	250,000				
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น		25,000	(6)	25,000				
ส่วนเกินจากการเปลี่ยนแปลงกิจการใหม่		75,000	(2)	500,000				
ขาดทุนสะสม 31 ธ.ค. 08		125,000	(3)	425,000				
กำไรสะสมนับตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.09		41,000		(1)				
	841,000	841,000						
การเปลี่ยนแปลงในกำไรสะสม :-								
กำไรสุทธิ 09		75,000					75,000กำไรสุทธิ	
กำไรจากการขายหลักทรัพย์ลงทุน		1,000	(4)	1,000				
ตัด บ/ช ส่วนลดมูลค่าพันธบัตรจ่าย		10,000	(5)	10,000				
จ่ายปันผล	45,000				45,000	จ่ายเงินปันผล		
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	41,000							
	86,000	86,000						
ทุนทรัพย์ได้มา :-								
จากการขายหลักทรัพย์ลงทุน			(4)	26,000				26,000 ขายหลักทรัพย์ลงทุน
จากการขายทุนเรือนหุ้น			(6)	275,000				275,000 ขายทุนเรือนหุ้น
ทุนทรัพย์ได้มาตรงการดำเนินงาน							125,000	125,000
รวม								462,000
ทุนทรัพย์ใช้ไป :-								
ทุนทรัพย์ใช้ไปในการได้ถอนพันธบัตร			(5)	240,000	240,000	ได้ถอนพันธบัตร		
รวมทุนทรัพย์ใช้ไป					335,000			335,000
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น								91,000

เฉลยข้อ ๑.

บริษัท ชัดสัน จำกัด
งบเงินทุนหมุนเวียน
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.1980

	การเปลี่ยนแปลงของ เงินทุนหมุนเวียน			
	ธันวาคม		เพิ่ม	ลด
	1980	1979		
<u>ทรัพย์สินหมุนเวียน :-</u>				
เงินสด	5,150	4,500	650	
ลูกหนี้	31,600	29,700	1,900	
สำรองหนี้สูญ	1,500*	1,200*		300
สินค้าสำเร็จรูป	10,000	12,500		2,500
สินค้าระหว่างผลิต	18,320	15,800	2,520	
วัตถุดิบ	9,700	10,000		300
เงินเดือนพนักงานขายจ่ายล่วงหน้า	1,000	750	250	
ค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	250	300		50
รวม	<u>74,500</u>	<u>72,350</u>		
<u>หนี้สินหมุนเวียน :-</u>				
เจ้าหนี้	12,000	33,500	21,500	
ตัวเงินจ่าย	5,000	27,000	22,000	
เงินกู้ธนาคาร	—	<u>20,000</u>	20,000	
รวม	<u>17,000</u>	<u>80,500</u>		
เงินทุนหมุนเวียน	57,520	(8,150)		
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่ม				<u>65,670</u>
			<u>68,820</u>	<u>68,820</u>

เฉลยข้อที่ ๑. (ต่อ)

บริษัท ฮัตสัน จำกัด
 กระดาษทำการ แสดงแหล่งที่มา - ใช้ไปซึ่งทุนทรัพย์
 ประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 1980

	การเปลี่ยนแปลงระหว่างปีสุทธิ		รายการปรับปรุง		ทุนทรัพย์ใช้ไป		ทุนทรัพย์ได้มา	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่น
เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น	65,670							
บ/ช ประเภทไม่หมุนเวียน :-								
ที่ดิน	5,000		(1) 4,000		9,000	ซื้อ	45,000	
อาคาร	45,000					ก่อสร้างเพิ่ม		
สำรองค่าเสื่อมราคา-อาคาร		6,000					6,000	ค่าเสื่อม
เครื่องจักร	10,000		(2) 10,000		20,000	ซื้อ		
สำรองค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร		2,500		(2) 4,000			6,500	ค่าเสื่อม
เครื่องมือ		3,000			2,000	ซื้อ	5,000	
นิมิตสิทธิ์		2,000					2,000	นิมิตสิทธิ์ติดบ/ช
เงินลงทุนในหุ้นบริษัทอื่น		25,000	(3) 25,000					
ส่วนลดพันธบัตร	1,800			(4) 2,000			200	
พันธบัตร		100,000	(4) 100,000					
ทุนเรือนหุ้น	—	—						
กำไรสะสมจัดสรรเพื่อเหตุฉุกเฉิน ที่อาจเกิดขึ้น	16,000			(5) 16,000				
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น		4,970						
	143,470	143,470						
ยอดเปลี่ยนแปลงในกำไรสะสม :-								
กำไรสุทธิที่เพิ่มกำไรสะสม	4,970							
โอนตัดจากกำไรสะสมจัดสรรเพื่อเหตุฉุกเฉิน ที่อาจเกิดขึ้น		16,000	(5) 16,000					
เงินปันผล	15,000				15,000	จ่ายปันผล		
ขาดทุนจากการขายเงินลงทุน	2,000			(3) 2,000				
กำไรสุทธิ		5,670					5,670	
กำไรจากการขายที่ดิน		300	(1) 300					
	21,970	21,970						
ทุนทรัพย์ได้มา :-								
ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายที่ดิน			(1) 4,300					4,300
หลักทรัพย์ได้มาจากการขายเครื่องจักร			(2) 6,000					6,000
หลักทรัพย์ได้มาจากการขายเงินลงทุน			(3) 23,000					23,000
หลักทรัพย์ได้มาจากการออกพันธบัตร			(4) 98,000					98,000
ทุนทรัพย์ได้มาจากการดำเนินงาน							25,370	25,370
รวม								156,670
ทุนทรัพย์ใช้ไปรวม				91,000				91,000
ทุนทรัพย์เพิ่มขึ้น								65,670

เฉลยข้อที่ ๑. (ต่อ)

บริษัท ฮัตสัน จำกัด
งบแสดงแหล่งที่มา-ใช้ไป ซึ่งทุนทรัพย์
ประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 1980

ทุนทรัพย์ได้มา :-

ได้มาจากการดำเนินงาน :-

กำไรสุทธิ		5,670		
<u>บวก</u> รายการที่ไม่เกี่ยวกับทุนทรัพย์				
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักร	6,500			
ค่าเสื่อมราคา-อาคาร	6,000			
ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือเครื่องใช้	5,000			
ค่านิมิตสิทธิตัดบ/ช	2,000			
ส่วนลดพันธบัตร	<u>200</u>	<u>19,700</u>	25,370	

ทุนทรัพย์ได้มาจากแหล่งอื่น :-

ราคาทุนของที่ดิน	4,000			
<u>บวก</u> กำไรจากการขาย	<u>300</u>	<u>4,300</u>		

ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายเครื่องจักร

ราคาทุนของเครื่องจักร	10,000			
<u>หัก</u> สำรองค่าเสื่อมราคา	<u>4,000</u>	6,000		

ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายเงินลงทุน

เงินลงทุนราคาทุน	25,000			
<u>หัก</u> ขาดทุนจากการขาย	<u>2,000</u>	23,000		

ทุนทรัพย์ได้มาจากการขายพันธบัตร

ราคาทุนของพันธบัตร	100,000			
<u>หัก</u> ส่วนลดพันธบัตร	<u>2,000</u>	<u>98,000</u>	<u>131,300</u>	156,670

ทุนทรัพย์ใช้ไป :-

ใช้ไปในการซื้อที่ดิน			9,000	
ใช้ไปในการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติม			45,000	
ใช้ไปในการซื้อเครื่องจักร			20,000	
ใช้ไปในการซื้อเครื่องใช้			2,000	
ใช้ไปในการจ่ายเงินปันผล			<u>15,000</u>	<u>91,000</u>
				<u>65,670</u>